

Cselszövő 4S – Bánk bán plakát

Cselszövő 4S – Bánk bán színlap külső oldal

Bánk bán: Simon Zoltán
Gertrudis: Nádasy Erika
Ottó: Börcsök Olivér
Melinda: Czvikker Lilla
Biberach: Feczesin Kristóf
Endre: Lajos András
Izidóra: Mikita Dorka Júlia
Petur bán: Fandl Ferenc
Tiborc: Gáspár Tibor

Mit tennénk, ha veszélybe kerülne a családjunk? Ha valamiféle külső erő megpróbálná bántani őket? Valószínűleg a legtöbben megpróbálnánk megmenteni a számunkra legfontosabbakat. De mi történik akkor, ha ugyanekkor a közvetlen környezetünket is megtámadják? Akiért ugyanúgy felelősséggel tartozunk. Talán kérdés, nem nagyobb-e a felelősségünk, ha egy teljes közösség van ránk bízva? Akik függenek a szavunktól, a tetteinktől. És rosszul érezzük magunkat. Mert nem tudjuk eldönteni, melyik a fontosabb. És rágódunk addig, míg mindkettő csak szenved, talán menthetetlenül. S mindeközben vannak a háttérben olyanok, akik egy percet sem gondolkoznak ezen, mert életelvük az: „ott a haza, ahol a haszon”...

Cselszövő 4S – Bánk bán összefoglaló

A mi elképzelésünk szerint a legrelevánsabb Bánk bán előadást a Miskolci Nemzeti Színházban Rusznyák Gábor tudná megrendezni.

Azért is gondoltunk erre a koncepcióra, mert többször jártunk az évad során a Miskolci Nemzetiben és két alkalommal is Rusznyák rendezést láthattunk. Egy alkalommal a Nagyszínpadon a(z) A Szálemiek c. előadást, valamint a Játékszínben a Hedda Gablert. Mivel a Bánk bán összetett lelki kérdésekkel foglalkozó darab, ezért ez lehetőséget ad ezek kimondására nemcsak szavak, de képek, díszletek, jelmezek és a zene által.

Ebből következően Rusznyák Bánk bán rendezését is a Nagyszínpadon képelnénk el. A fentebb említett két darab során azt tapasztaltuk, hogy Rusznyák olyan összetett formanyelvet alkalmaz, ami többszöri megtekintést igényel. A(z) A Szálemiek kapcsán ki szeretnénk emelni két dolgot, hogy érthetőbb legyen, miért éppen Rusznyákra esett a választásunk.

Az első pont a zene használata. Rusznyák bár Miller drámájához nyúl vissza, de bátran át is merte formálni, így történhetett az, hogy a lányok megbabonázását elmesélő jelenetben Aronchupa *I'm an Albatraoz* c. dala csendül fel, a történet végén pedig a szereplők közösen éneklük Hozier *Take me to church* c. számát. Mivel ismertük a számot, ezért egyből éreztük, mennyire odavág, hogy milyen jól párba állítható a dalon belüli szereplők képmutatása, a darabban látható szálemi polgárok képmutatásával. Saját élményeink alapján biztosak vagyunk benne, hogy Rusznyák megtalálná azokat a részeket a Bánk bánban is, amelyekhez egy dalt illesztve egészen más megvilágításba helyezné a jelenetet, ahhoz képest, mint amit egyébként gondolnánk a szituációról.

A másik fontos erőssége a Rusznyák rendezésnek az volt, hogy képes volt sok, egyszerre akár 14 színészt is mozgatni a színpadon, úgy, hogy minden szereplő kellő súllyal jelen legyen a színpadon. Erre mindenféleképpen szükség lenne a Bánk bán során is, így azt gondoljuk célszerű olyan rendezőt alkalmazni, akinek ebben nemcsak tapasztalata, de sikere is van.

Ha egy rendszeres Miskolci Nemzetibe járó néző elolvassa a színlapunkat, azt mondhatja, hogy papírforma a szereposztás, nincs benne semmi váratlan. Ez teljességgel igaz, ám ennek oka, nem valamiféle sematizálása a színészek alakításainak, sokkal inkább arról van szó, hogy felismertük a különböző Bánk bán rendezéseik esetleges hibáit. A megelőző és jelen forduló feladati során, amikor színháztörténeti folyóiratokat lapoztunk fel digitálisan, a különböző előadások kapcsán szinte általánosnak mondható kritika volt a téves szereposztás. Ezért igyekeztünk a színészek korával, alkatával, játékművészetével azonos szerepeket osztani.

Simon Zoltánt mindkét fentebb említett előadásban volt lehetőségünk látni, s bár elsőre meglepőnek tűnhet, de nagyon sok hasonlóságot mutat John Proctor karaktere Bánk bánéval. Simon hitelesen és nagy átéléssel adja át Proctor tipródó, önmarcangoló karakterét, aki szembekerül a kérdéssel, hogy mi ér többet: becsülettel meghalni vagy becstelenül életben maradni. Tudjuk, nem ugyanezzel a kérdéssel kerül szembe Bánk, de nagyon hasonlóan érezzük a két döntéshelyzetet, a lelki folyamatok ábrázolását a két drámaszövegben. Simon már többször játszott miskolci karrierje során erős, jó kiállású férfiakat, de Proctor karaktere után újra egy olyan karaktert játszhatna, aki nemcsak férfias, de összetett jellemvonásai vannak.

Gertrudis szerepére Nádasy Erikát gondoljuk a legmegfelelőbbnek. Választásunk furcsának tűnhet a tekintetben, hogy a szereposztás nagy korkülönbséget mutat közte és darabbéli testvére Ottó között, akit Tegyí Kornélra osztottunk. Mégis azért gondoltuk fontosnak, hogy Nádasy és ne egy fiatalabb színésznő kapja Gertrudis szerepét, mert ő rendelkezik azzal a tapasztalattal, ami egy ilyen összetett karakter eljátszásához szükséges. Úgy véljük Gertrudist pontatlanság volna csak "gonosznak" tartani. Gertrudis karakterének tökéletes megragadáshoz kell az a fegyelem és tisztánlátás, amit Nádasy Szörpiléként hozott a(z) A Vadkacsában, kell az a hűvösség és elhatározottság amit megmutatott az Elektrában Klütaimnésztraként, de kell az a fajta kiszámíthatatlanság is, amit Martha karakterében mutatott meg a Nem félünk a farkastól c. drámában.

Börcsök Olivért tartjuk a legjobb választásnak Ottó szerepére. Bár jelenleg a Kölcsönlakásban és a Csárdáskirálynőben olyan karaktereket alakít, akik inkább egyfajta pozitív értelemben vett huncutsággal, zsványsággal írhatóak le, mégis úgy gondoljuk, hogy ezen karakterjegyek megjelenítése segítene neki abban, hogy azok másik végletét, a minden határon túlmenő, a saját akaratát érvényesíteni kívánó Ottót meg tudja formálni.

A legtöbb miskolci előadásnak az a különlegessége, hogy igyekszik minden korosztályhoz szólani. Ez hatványozottan igaz a mi esetünkben, akik Rusznyák Gábort választottuk rendezőül. A művészeti tanács tagjai közül talán nála jelenik meg legjobban ez a szempont. Ha csak egyet emelhetnénk ki, akkor szeretnénk, hogy ez az előadás be tudja vonzani a 16-29 év közötti korosztályt, akik nagyon sok kérdéssel találják szembe magukat fiatal koruk ellenére és nagyon sokszor érzik úgy, hogy megoldhatatlan döntéshelyzet előtt állnak. Ezen probléma természetesen nem oldódna meg egy "fiatal felnőttekre szabott" Bánk bán rendezéssel, de mindenféleképpen segítséget nyújthatna számukra abban, hogy még inkább foglalkozzanak ezekkel a kérdésekkel.

Azért esett a választásunk a „Két fátyolt szakasztok el: Hazámról és becsületemről.” című idézetre, mert a művet végig a magánember és a közember közti ellentét hatja át. Ez az ellentét pedig azért olyan érdekes, mert egy emberben valósul meg. De az ellentét, a kettősség alapvetően jellemző a mű karaktereire is. Nem kívánjuk ezáltal azt mondani, hogy megérvelhető Gertrudis, Ottó vagy Biberach magatartása, még csak azt sem, hogy megérthetőek, inkább azt, hogy önmagukról, önnön elveikről úgy gondolkodnak, hogy észre sem veszik, hogy miképp ártanak ezzel másoknak.